

Székely Hírek

(volt Székely Udvarhely)

A Székelység pártoktól,
politikai újsága

Előfizetési árak: egész évre 50 leu, félévre 25 leu, negyed-
évre 12 leu 50 bani. Egyézsám 1 leu. A regátban 1 leu 50 bani.
Hirdetések díjszabás szerint. — Nyílt tér soronként 3 leu.

Felelős szerkesztő:

Ébert András.

Kiadja: A lapkiadó-társaság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Odorheiu (Székelyudvar-
hely) Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31. sz.
Megjelen minden vasárnap

Székely szülők!

Közeledik szent karácson, az öröm napja. Már alig várjátok, hogy a városban tanuló fiaitokat, leányaitokat ismét láthassátok, kebletekre ölelhessétek. Arcotokon a gond barázdái egy pillanatra elsimulnak: éltetek reménységei hangossá, vidámmá teszik szerény hajlékotokat. Annál sorvasztóbb lesz a gond, szívmarcangolóbb a fájdalom, amikor ismét indulásra készen állanak...

Azt szeretném, ha ti — Székely szülők — boldog reménységgel lennétek eltelve mindenkor, valahányszor gyermekeitekre gondoltok és gond ne eméssze szíveteket, aggodás ne üljön ki arcotokra, amikor a jövőbe néztek.

Valahogy megváltozott a világ sorsa, meg kellett változjon, mert arra meg volt érve. S most a legnagyobb baj és hátramaradás abból származik, hogy a legtöbb ember a legegyszerűbb kérdésekben is tanácstalanul áll a világ új rendje előtt.

Ezek között legégetőbb kérdésnek tartom azt, amely titeket oly sokszor foglalkoztat és homlokotokra mély barázdákat von: a gyermekek nevelése és jövő elhelyezkedése.

Eddig úgy volt, hogy aki tehette urat, „nemes embert” neveltetett a fiából. A székely fiúk feljutottak a legmagasabb hivatalokba és minden társadalmi rétegben bőségesen képviselve volt a székelység. Ezt a folyamatot előmozdította az államhatalom is.

Mintha misem történt volna, most is csak úgy tódnak a gimnáziumba az ifjak, hogy az

érettségi elvégzése után, mint félbemaradt emberek: egész életükben magukban hordhassák az elégedetlenség csiráit...

Ez nem jól van így! Megpróbálom felállítani a mostani viszonyokhoz alkalmazott nevelés 10 parancsolatját, amelyeket alkalomadtán, esetleg külön könyvben is, bővebben fogok kifejteni. De így röviden is alkalmasak arra, hogy felettük komolyan gondolkozunk:

1. Neveléstek főcélja az legyen, hogy gyermekeitek, akár földmivesek maradnak, akár ipari vagy tudományos pályára lépjenek, legyenek értelmesek, humánus érzésűek, munkaszeretők és becsületesek.

2. Gyermekeitek közül csak egy folytassa a gazdaságot, akia legalkalmasabb és arra megfelelő kiképzést kapott. Földmives-iskola hiányában, mintagazdáktól kell példát venni és önképzéssel (szakkönyvek és lapok) a mezőgazdaságot fejleszteni. E célból legyen minden értelmes székely gazdánál megfelelő házi könyvtár. 1—1 liter pálinka árával minden évben 1—1 könyvvel szaporodnék az. Meg kell követelni, hogy már az elemi iskolában a házi-ipar elemeire tanítsák gyermekeiteket. A birtok elaprózódását kerülni kell.

3. A többi gyermeket iparosnak kell kiképeztetni. Minden ipar jó és biztosítja a megélhetést. Az iparostestvérek az örökség megfelelő részét pénzértékben vagy terményekben kapják ki a gazda-testvértől.

4. Hivatalnok pályára egy gyermeket sem kell adni. Nem fér össze a székely férfitermészettel, hogy izmos karjával és ércmellével egész életén keresztül aktákat másoljon.

5. Tudományos pályára (mérnök, orvos, pap) csak azt a gyermeket kell docsátani, akinek nagyon kiváló tehetsége van.

6. Az elemi iskolák elvégzése után

főltte kívánatos volna, hogy a földmivelőknek maradó gyermekek zöme is végezze el a középiskolák alsó 4 osztályát. Ez a végzettség azonban elengedhetetlen azok részére, akik iparosok lesznek. Ezért a legnagyobb áldozatot is meg kell hozni.

7. Érettségit csak azokkal a nagyon kiváló tehetségűekkel kell végeztetni, akikről feltehető, hogy a hazai egyetemeken elvégzése után külföldi egyetemeken is becsülettel megállják a sarat. Ez azonban nem zárja ki, hogy érettségivel ne lehessen valaki iparos, csak meg kell törni a jeget. (Németországban pl. már régóta a tehetősebb családok az érettségi elvégzése után küldik gyermekeiket a műhelybe.)

8. A leányok maradjanak természetadta hivatásuk mellett: tanuljanak meg jól főzni, varrni, fonnai, szőni,

ipart tudományos pályát csak kivételes esetekben válasszanak. A 4 középiskola elvégzése természetesen nekik is fölötté szükséges.

9. Minden eszközt meg kell ragadni, hogy gyermekeitek sajátítsák el az állam nyelvét.

10. Foglalkoztatok behatóbban nevelésügyi kérdésekkel és vitasátok meg ezeket egymás között.

Székely szülők! Egy csokorba foglaltam röviden azt, ami a szívemen fekdűt! Gyermekeink jobb megélhetése, tökéletesebb boldogsága lebegett szemem előtt. Ha sikerül néhányat az általam képzelthelyesebb irányba terelni, elértem célomat s szentül megvagyok győződve, ti sem fogjátok megbánni!...

Erőstelői.

Közigazgatási ülés.

Odorheiu-Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága dec. havi rendes ülését Szabó Gábor alispán elnöklésével e hó 11-én tartotta meg a tagok csekély érdeklődése mellett. Mindössze 3 kinevezett tag volt jelen.

Az alispáni jelentést Dr Peltzer Vilmos főjegyző adta elő román nyelven. Ebből azt lehetett következtetni, hogy az ügymenetben lényeges változás nem történt.

Molnár Samu árvaszéki elnök és Németh Albert min. tanácsos, pü. igazgató jelentései következtek. Az utóbbi szerint összesen 3 millió 221 ezer 697 leu 70 bani volt a múlt havi állami bevétel és 1 millió 630 ezer 877 leu 42 bani az összkiadás.

Dr Comsa Sofron tisztifőorvos örömmel közli, hogy a járvány szűnőfélben van. Az előző hóról 11 községben 29 skárláteset maradt, de újabb megbetegedés nem fordult elő.

Ezzel kapcsolatosan Dr Mezei Ödön biz. tag hangsúlyozta, hogy mindaddig a járványt állandó jelleggel

kiküszöbölni nem lehet, míg fertőtlenítő készülékkel az egyes járásokat fel nem szerelik. Jelenleg az egész vármegyében csak a vármegyei közpórháznak van fertőtlenítő gépe, holott a békében minden járás el volt látva azzal.

Dr Comsa főorvos a fertőtlenítő gépek után már régebben érdeklődött, de azokat a megszállás idejében a katonák elvitték s nyomára nem tudott ráakadni. Az egészségügyi reszortnál fedezet nincs és így újat nem vehetnek.

A bizottság utasította az alispánt és főorvost, hogy sürgősen kérjenek be árajánlatokat és a lehető olcsón szerezzék be a gépeket.

Popa János s.-tanfelügyelő jelentése szerint — több áthelyezés történt a tanítás között. Jelenti, hogy a regátban már régen bevették a gyermekek egymás-segélyezésétskolai gyűjtés alapján s ennek messze-kiható erkölcsi hatása van. A gyermekeket ott már kiskorukban úgy nevelik, hogy iskolatársaikat szük-

ségleteikben segíezzék. A bizottság helyesléssel fogadta az eszmét és az itteni áll. iskolákban való bevezetését szükségesnek tartja.

Dr Voszka államügyész jelentését, valamint Sipos Béla főmérnök előterjesztéseit is tudomásul vették. Az elmúlt havi sok esőzés az utakat nagyon megrongálta s azokat már csak tavaszkor lehet helyrehozni. Az inspektorátus közelebről a hivatalt megvizsgálta, ugyszintén az

utakat is. A bikafalvi vashidra 300,000 leu előirányzattal árlejtést tartottak. Egyetlen ajánlat érkezett be 500,000 leus árral.

Erlich Béla állategészségi felügyelő a múlt havi állategészség kedvező voltáról tett jelentést. Az állatárak gyengültek. Alapot létesítenek tenyészállatok beszerzésére.

A jelentések tudomásulvétele után, az ülés véget ért.

Karácsoni ajándék a hadi özvegyeknek és árváknak.

— A vármegyei G. E. párt. és közgyűléséből, —

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület választmánya e hó 12-én tartott ülésében 49 hadi özvegy közt egyenként 150 leu, 19 közt a 100 leu, összesen 9250 leu kiosztását határozta el és pedig lehetőleg a karácsoni ünnepek előtt.

Ezúton értesítjük az illetőket, hogy a községi lelkész és bíró urak által személyazonosságukat igazoló bélyeges nyugtájukra, a megszavazott segélyt az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület pénztára Odorheiu-Székelyudvarhely, Bulev. Reg. Ferdinand (Kossuth-utca) 38. sz. a. már az ünnepek előtt kifizeti.

150 leu segélyt kaptak: agyalfalvi Kövecsi Domokos, bikafalvi Demeter István, felsőboldogfalvi Józsa Albert, fenyédi Tibódi János, homoródszentlászlói Kulcsár László, kápolnásfalvai György Károly, kecsenkisfaludi Szász Mózes, kükküllőkeményfalvi György Mózes, máréfalvi Mihálykó Bálint, oroshelyi Fancsali Mihály, szentgyházásfalvi Daniel János, székelydobói Dobai Gergely, vágási András Dénes, zetelakai Sándor Zsigmond, székelyderzsi Barta György, bencédi László János, bordosi Barabás György, böződujfalvi Majlát Dénes, böződi Kovács Elek, etédi Bertalan Balázs Mózes, fiatfalvi Gagy József, kigalambfalvi Béres Mózes, nagygalambfalvi László Elek, nagysolymosi Lévai Lunka Dénes, magyarzsákodi Pál Mózes, székelyszenterzsébeti Lévai József, szentábrahámi Árgyó Ferenc, cristur-székelykereszturi Simó Károly, torlátfalvi Ágh Pál, ujszékelyi S. Buzogány József, bordosi Gáspár Simon, bágyi Orbán Elek, bibarcfalvi Bertalan Ferenc, karácsonfalvi Mátyás István, kisbaconi Tikosi Mihály, lövétei Lázár Lajos, okládi Bogdán Mihály, magyarhermányi Borsos Ilyés, vargyasi Molnár János, városfalvi Gedő András, zombori Orbán Balázs, alsósófalvi Zombori János és Sükösd Dénes, atyhái Nagy Dénes, felsősófalvi Parajdi Mihály, korondi Molnos György és Lőrincz Márton, varsági Fancsali Lázár hadi özvegyei, illetve árvái.

100 leu kaptak: ábránfalvi Barta Lajos, firtosvárlyai Vargyasi József, bétai Lázár Ferenc, hodgyai Szász Ferenc, kadicsfalvi Osváth János, kénosi Sándor Lőrinc, székelypálfalvi Vajda M. József, ülkei

Ambrus Ferenc, bogárfalvi Fancsali Ferenc, firtosmartonosi Miklós Zsigmond, kissolymosi Barabás Fodor Máté, kőröspataki Kis Lajos, szederjesi Nagy János, véckei Fülöp Dénes, feleki Muntean Miklós, homoródabásfalvi ifj. Huszu Sándor, csehétfalvi Albert János, betfalvi Forgács Dénes, küsmődi Simi Albert hadiözvegye, illetve árvái. — A mennyiben a szabályszerű nyugtát a fennebb említett igazolással beküldik, az egyesület pénztára az illetők költségére, postán is elküldi a kiutalt összeget. — Kérjük a lelkész és jegyző urakat, hogy e közleményünkről az érdekelteket értesítenni sziveskedjenek.

Az E. G. E. megkeresésére (amelyhez a Szövetség adminisztrációs költségei egyrészének fedezéseért folyamodott s a melyre az E. G. E. igazgatósága válaszában kijelentette, hogy egy vármegye területén feleslegesnek tartja két azonos célú egyesületnek létezését és azok egybeolvadását ajánlja, — a segélyezés kérdését a tárgyalások megéjtése után ohajtja tárgyalni) kimondotta a választmány, hogy hajlandó most is — méltányos feltételek mellett — az egybeolvadásra.

A továbbiakban elhatározta 1 kerülőke, szélrosta és zabtrieur eladását, Distol és tavaszi vetőmagvak hozatalát, az agrár-reform végrehajtásával kisajátított birtokokról a tulajdonosoktól közelebbi adatokat kér.

A közgyűlés megválasztotta 1925. dec. 31-ig terjedő megbizással: Biró Dénes, Orosz Károly, Ugron János; 1928. dec. 31-ig terjedő megbizással: Ajtai János, Bartalus Izsák, Csomor Gábor, Daróczy Miklós, Gálffy István, Gellért Lajos, Dr Gyárfás Pál, Jakab Antal, Murvai Samu, Pál István, Dr Páffy Jenő, Simó Mátyás, ifj. Simó János, Soó István, Szabó Gábor és Dr Szöllösi Ödön tagokat választmányi tagoknak. Daróczy Miklós, Simó Mátyás, Simó János számvizsgálóknak választottak.

Elhatározta, hogy a székelykereszturi bikadijazást megtartja s e célra megszavazott 500 leut. Lépéseket tesz egy nagyobb területű üszőlegelő létesítésére, a mezőgazdasági kamarák létesítése ügyében megkeresi az E. G. E. a társegyesületeket és a földmívelésügyi miniszteriumot.

Kéri az egyesület vidéki tagjait, hogy az egyet keblébe való belépésre hívják fel gazdatársaik figyelmét.

Az elnökválasztás addigra, míg az alapszabályokat a román kir. kormány nem látta meg, egyelőre elhalasztott. H. M.

Góbéságok.

Vennék szörmét, boát, muffot,
Nem tud kérem egy szücsboltot!?
Se cégtábla, sem hirdetés,
Tavaszkor csak báránybögés.
Néhány fekete børsapka,
Imitt-amott a sátrakba'.
A mesterség ennyiből áll!?
Szemem, szájam, eszem megáll!..

Épen fele a fa ára
Csikszereda városába'.
Hét-nyolc-száz lej nálunk 1 öl,
Dideregünk a hidegtől.
Csikszereda példát mutat,
Négyszáz lejért bőven juttat;
Leszállt ott a favaluta,
Minket itt — megüt a guta.

Szegény marhák, hogyha tudnák,
A husukat minek adják!?
Vendéglőkben egyszer leves,
Másnap sült lesz.
Mevagdadják harmadnapra,
Negyediken paprikásba.
Mindenképen el kell fogyjon,
De a vendég? — szót se szóljon!

Hatvan centis immár a hó,
Előkerült minden szánkó.
„Céltalanul fut a fakó“,
Büszkén zörget uri pejko.
Szegény ember gyalog baktat,
Lapátolja a sok havat.
Mormog magában eleget:
„Hogy ennék a fene telet!“

Góbé.

IRODALOM.

Goga Octavian

volt vallásügyi miniszter, az európai híri román költő, élénk irodalmi működést fejt ki saját folyóiratában a „Tara Noastră“-ban, mely hetenként 32 oldalon jelenik meg. Goga és munkatársai oly megértő hangot visznek a román közvéleménybe velünk, kisebbségben maradtakkal szemben is, hogy ez előtt meg kell hajtsuk elismerésünk és rokonszenvünk zászlaját. Ez a hang az, amelyre figyel ma Nagyromániában mindenki, aki ohajtja a békés, nyugodt fejlődést és várja a konszolidációt, Ez a hang a jó és humánus embereknek őszinte meggyőződéséből fakad és csak ez fog itt végleges rendet, gazdag és hatalmas Romániát teremteni. A „Tara Noastră“ dec. 10-iki legutolsó számának tartalmából kiemeljük a következőket: *Goga O*: Lukács lelkész sirjánál. *Goga O*: Naplementekor (Szonett) *Hodos A*: Az egység kovácsai. *Ardeleanu N*: Az erdélyi magyarság politikai szervezkedése (Meggzivlelésre méltó intelmeket hangoztat). *Donici L*: A modern orosz irodalom. *Gorun I*: (Minden számban ir román nyelvészeti cik-

keket helyes és helytelen szavakról, kiejtésről...) *Balint I*: A regionismus spanyolfala mögöl. *Ady Endre* verse *Crainic* művészi fordításában. *Petala V*: Lausannetél Athénig. R. I. A nemzetipárt igazolása. *Blezu I*: Elszállásolás Bukarestben (komikus költemény) A 100-as bizottság új határozata; Egy üdvös tett; Lapok és Folyóiratok szemléje. A gazdag tartalmu heti folyóiratot ajánljuk románul tudó vagy most tanuló, intelligenciánk figyelmébe. Előfizetési ára fél évre 100 Leu. Megrendelhető: „Tara Noastră“ kiadóhivatala, Cluj, Piața Căza Vodă No. 16.

HIREK.

— **Az E. M. K. E.** Az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület alapszabályai — mlnt örömmel értesülünk — felsőbb hatósági jóváhagyást nyertek.

— **Műkedvelők operett-előadása.** A székelyudvarhelyi Székely Dalegylet nagyszabásu táncmulatsággal összekötött műkedvelői előadást rendez e hó 26-án (karácson másodnapján) a Bukarest-szálló színháztermében. Előadják Farkas Imre „Iglói diákok“ c. bájos zenéjü darabját a Filharmonikus Társaság tagjainak zenekíséretével. Az előadás iránt a légszélesebb körü érdeklődés mutatkozik annál is inkább, mivel egyrészt legjobb műkedvelőink egészen új szerepkörben mutatkoznak be, másfelől pedig az új szereplők személye is teljes garanciát nyújt a sikerre.

— **Az erdőkezelési költségeket** Odorheiu-Udvarhelyvármegye területére — visszamenőleg 1922. január 1-től — 1927. március 31-ig terjedő időre, évenként 253 ezer 59 leu 32 baniban állapították meg. Ez összegből évenként és kataszteri holdanként az eddigi 1 leu helyett 1 leu és 90 bani esik. Jelenleg a vármegyében 132 ezer 662 és $\frac{8}{10}$ -ed kat. hold erdő van állami kezelésben. Az erdők és kopárterületek őrzésére 2 I. és 4 II. oszt. fő-, 10 I. és 6 II. oszt. erdőőri, valamint 13 I. és 12 II. oszt. erdőszolgái állás rendszeresítése van tervbevéve. E határozat ellen az érdekelt erdőbirtokosok, a kézbesítés-től számított 15 napon belül, az „Administratia Casei Padurilor, Directiunea padurilor Comunală București“-hez intézett és Odorheiu-Udvarhelyvármegye Prefectusához közvetlenül benyújtandó felebbezéssel élhetnek.

— **A községi bírók vasuti jegye.** Mint illetékes helyről értesülünk — a C. F. R. összes vonalaira érvényes, kedvezményes ntázásra jogosító, arcképes igazolványhoz, a községi bíróknak is jogosultságuk van.

* Egyedül „Olla“ gummi föltétlenül megbízható.

— **A telefonhálózat.** Mig nálunk a telefon visszafejlődik, addig Háromszékvármegye összes községeit bekapcsolják az illetékes főszolgabíróságokhoz.

— **A megyei, városi és községi alkalmazottak nyugdíjának** végleges megállapítását a belügyminisztériumbau ujonnan alakított nyugdíj felülvizsgálati bizottság fogja intézni.

— **Gróf Majláth** erdélyi róm. kath. püspök mult szombaton Székelyudvarhelyre érkezett Csikszere-déből. Vasárnap este résztvett az Öltáregylet estélyén és hétfőn tovább utazott.

— **Petőfi-ünnepély.** Az állami polgári leányiskola Önképzőkörre december hó 20-án d. u. 4 órakor az intézet tornatermében Petőfi emlékeztére nyilvános diszgyűlést tart, melyre a nagyközönséget is tisztelettel meghívja; beléptidij nincs.

— **Az odorheiu orvosi kamara** utolsó ülésének határozata értelmében az orvosok díjazásának minimuma az orvos lakásán 30 leu, a betegnél 40 leu, orvosi tanácskozás (consilium) díja 60 leu. Éjjel a főnti díjak kétszerese fizetendő. A háziorvos évenkénti minimális díjazása 1000 leu. E díjak minden egyes orvosra kötelező erővel bírnak s a méltányossági körülmények szemlélő tartásával állapították meg.

* **Kaiser-Borax feltétlen nélkülözhetetlen minden háztartásban**

— **Erdélyi bankszindikátus** alakult az elmúlt vasárnap Nagyváradon. Dr Gyárfás Elemér román nyelvű beszéddel nyitotta meg az alakuló közgyűlést. Majd Horváth Árpád elnökletével kiküldötték a jelölő bizottságot és az alapszabályokat vitatták meg. A szindikátus igazgatóságába a marosvásárhelyi kerületből megválasztottak: Dr Gyárfás Elemér, Bodor Pál, Winkler János, Léder Ferenc, Nemes Elek, Balogh Géza, Bogdán Arthur, Bartos Béla, Puskás István, Becsek Aladár, Dr Hailper Lajos, Dr Tóth József, Jakab István, Fleissig Sándor és Incze Gyula.

— **A polgári fillérestélyek** sorozata e hó 12-én befejeződött a folyó évben. A legközelebbi fillérestélyt már a jövő évi január 9-én fogják megtartani. Az utóbbi estély minden egyes pontja fényesen sikerült. Kellemetlen csak a nagy hideg volt, amelyet a teremben is érezni lehetett. Ehhez járult egy hirtelen gazdátlaná váló ölebecske ugatása, mely a műsor egyik pontját melodramikusan végig kísérte. Eszünkbe jutott a jó néhány évvel ezelőtti vármegyeház disztermében történt incidens. Egyik kiváló operánékesnő lépett a pódiumra. Nehány szép áriát elénekelt. Valami kis kutya a székek alatt nyakláncát kezdte zörgetni. A művész nő keresztbefont karokkal állt egyideig. A zörgés tovább tartott. Erre aztán nagy epésen a közönség felé kiáltotta: — **Folytassa a kutya!**... Sarkon fordult és az emelvényről eltávozott. A közönség pedig iszonyuan felzúdulva, elégtelenül hagyta el a termet.

— **Áthelyezés.** A pénzügyminiszter Gáspár Tamás székelyudvarhelyi pénzügyi titkárt a marosvásárhelyi pénzügyigazgatóságához helyezte át. Tiszteletére barátai pénteken este búcsuestélyt rendeztek.

* **Kaiser-Borax nem hiányozhat egy hölgy toilett asztaláról sem.**

— **Hangverseny.** Néha-napján egy-egy valódi művésztehetség is felkeresi a székely anyavárost. Így történt e hó 13-án is, amikor *Prosteau* Jean, a budapesti zeneakadémián tanult hegedűművész tartotta

egyetlen hangversenyét a ref. kollégium imatermében. A világhírű művészt *Szabó* Ilus magas technikájú zongorajátékával kísérte, aki 3 nap alatt tanulta be a nehéz klasszikus darabokat. Sajnálatosan kis közönség élvezhette azt a tökéletes művészi játékot, melyet *Prosteau* produkált. Ugy játszott, mintha New-York vagy Páris előkelő zenekritikusait gyönyörködtetné, amint már többször tette. Végtelenül kár, hogy nálunk hiányzik egy hangversenyrendező iroda, mely az ilyen és ehhez hasonló művészek előadásait megfelelően előkészítené, kellő időben a közönség figyelmét reá irányítaná. Mert nem igaz, hogy itt nincs műértő közönség. Van, csak ki kell mozdítani úgy, mint pl. Marosvásárhelyt Révész könyvkereskedése, Budapesten Bárd és Rózsavölgyi teszi — alkalmas reklámmal...

— **Dobay Gábor** alispánt csikvármegyei állásába a belügyminiszter visszahelyezte és hivatalát már átvette.

— **Halálozás.** Szabó J. Jánosné szül. Sándor Rozália életének 70-ik évében elhalt Zetelakán, hol e hó 14-én helyezték örökös nyugalomra nagy részvét mellett. Szabó János tekintélyes gazda felségét veszítette el és kiterjedt rokonság gyászolja.

* **„Olla” gummi minden gyógyszerárban és drogériában kapható.**

— **Az építőmesterek, kőművesek, ácsok és kőfaragók** képesítését vizsgáló bizottság Temesvárt. a Școala de Arte si Meserii Igazgatósága 3—4 hónapos előkészítő tanfolyamot rendez, amelyre december végéig jelentkezéseket elfogad. A résztvevők kb. 600 leuért teljes ellátást nyerhetnek. Bővebb értesítést ad az állami mérnöki hivatal Odorheiu-Székelyudvarhely.

— **Tolvaj fuvarosok.** Valamikor a gazda és fuvaros között valóságos rokonszerű összeköttetés, bizalmas viszony volt. Ugy látszik — az újabb nemzedék ezt kezdi figyelmen kívül hagyni és a fizetett eltelenség gyászos, rosszmájú szerepét ölti magára, mint az olyan munkás, aki kenyéradó gazdáját károsítja. Így történt Novák István kereskedővel is, aki Gyergyószentmiklóson volt az országos vásáron rőfösáruival. Fuvarosa: Máté Mihály székelyudvarhelyi lakos, 4 vég parkhettjét egy őrizetlen pillanatban elopta és Katona Gáspár ugyancsak fuvarostársával megosztottak rajta. A szemfüles Novák hamarosan észrevette a tolvajságot és feljelentést tett a rendőrségnél, mely a hűtlen fuvarost társával és a lopott holmikkal együtt, átadta az államügyészségnek.

— **Megrendelhető** a vármegyei Gazdasági Egyesületnél Odorheiu-Székelyudvarhelyt az E. G. E. 12 ives, a mezőgazdaság, állattenyésztés, növénytermelés, kertészet stb terén szükséges ismereteket tartalmazó naptára, az ára 20 leu. — Amíg a készlet tart, ajánl az Aradvrm. Gazdasági Egyesület elsőrendű, nemesített zab vetőmagot, amelynek átlagtermése 4—5 q-val nagyobb, más zabfajtánál. Jobb földekben 22 q-t is adott. Az ára vevő zsákjában, feladó állomáson 405 leu. Megrendeléseket e hó 25-éig elfogadunk egyéb vetőmagokra is. A vrm. Gazd. Egyesület.

— **Köszönet.** Mindazoknak, akik szeretett apa, nagyapánk, apó-sunk Hodor Károly halála alkalmával mély fájdalomukat részvétükkel enyhítették, ezúton mondunk hálás köszönetet. A gyászoló család.

* **Nátha és torokfájás ellen Kaiser-Borax-szal elkészített torokviz a legjobb.**

— **Halálos bicskázás** címmel annak idején a Székely Hírek-ben megírtuk azt a szomorú székely tragédiát, mely Homoródmás községben Kenyeres Mózes és Sándor Albert között korcsmai verekedés közben történt s ez utóbbinak halálával végződött. Régi haragosok voltak. A harag pedig rossz tanácsadó. Kenyeres e tanácsra hallgatott és belekötött Sándor Albertbe. Dulakodás, majd bicskaszúrások következtek és Sándor életével fizetett. A székelyudvarhelyi törvényszék e hó 9-én tárgyalta az ügyet. Kenyeres Mózeset súlyos tetteért 2 évi börtönre ítélték. Szomorú, nagyon szomorú dolog, mikor lényegtelen ügyek miatt is, testvér halállal végződik a multság!...

— **Köszönetnyilvánítás.** Ezúton is hálás köszönetet mondok mindazoknak, akik csak egy lépést is tettek érdekemben, akár közvetve, akár közvetlenül, hogy sirba helyezhettem felejthetetlen férjem, Trnovszky Ádám megtört munkástejét s részvétükkel enyhítették azt a nehéz fájdalmat, amely egy magára maradt özvegyre nehezedik. Özv. Trnovszky Ádámné.

* **Kérjünk kifejezetten „Olla” gummit.**

Székely Gazda.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Becsés lapja 50. sz.-ban a szét-huzás veszedelméről, az egyesülésben rejő erőről írt „Öreg székely” nyílt ajtót döngtetett, amelyek minden gyermek előtt ismeretesek, csak az a baj, hogy ha az egyik fél szántsándékkal bedugja füleit, akkor hiába hirdeti bármely próféta az igazságot, az meghallgatásra nem talál.

A Gazd. Egylet 1921. tavaszi közgyűlésén Pál István, Ugron Zoltán, Dr Sebesi János, Dr Pálffy Jenő által az együttműködés előnyeiről tartott felszólalásaira, a Szövetség jelenvolt elnöke nyíltan megmondotta: „A kezdeményezők határozottan azt kívánták, hogy senkihez sem csatlakozva, a maguk erejéből szervezkedjenek, azért nem keresték a Gazd. Egylettel való érintkezést...” Aztán a Szövetség titkára a Sz. Közélet 33. sz.-ban megírta, hogy: „A Földmives Szövetség sem közgyűlése, sem tanácsulése, sem vezetősége, sem megbízottja útján, soha senki előtt nem fejezte ki abbeli szándékát, hogy a Gazd. Egyletbe beolvadni akar, s nem azért, mert annak még gondolata is távol állott tőlünk...”

Meg is nyilvánult ez a nemakárás a Szövetség vezetőségének azon tényében, hogy az egyesülést oly feltételekhez kötötte, amelyek nem egyesülést, de a Gazdasági Egyesület részéről való teljes megsemmisülést jelentettek. E feltételek megismerése után, az Egyesület választmánya — egyetlen felszólaló nézetével szemben kimondotta, hogy a mennyiben a Földmives Szövetség ragaszkodnék követelményeinek 3 első pontjához (az egyesület címének megváltoztatása, a Szövetség adósságainak garantálása, összes tisztviselőinek átvétele) — bár a föltételek többi pontjait vállalja — az egyesülést a közgyűlésnek nem ajánlhatja.

Ezután jelent meg a Szövetség titkárának a Közélet 33. sz.-ban azon közleménye, mely a Gazd. Egyesületet semmit tevésével, a gazdák érdekeivel való nem törődéssel vádolta. Azon egyesületet, melynek alakításától kezdve minden gondja a kigazda társadalom anyagi és szellemi elővitelét célozta s e célból évenként 30—50 községben vándorelőadásokat, faluról-falura utazva szántásversenyeket, illetve bemutatókat, gazdasági gépkiallításokat rendezett, háziipari tanfolyamokat tartott fön. Nemcsak tagjai, de az egész megye kigazdáinak vetőmagszükségleteiről gondoskodott, amely vetőmagokból soha egy zabszem, egy pityókagumó sem maradt az egyesület nyakán.

Ez egyesületről minden gazda tudhatta (a Szövetség vezetőinek nagyrésze is tudta), hogy csak 1918-ban is 14 vagon Székács-féle búzát, árpa, zab, komló vetőmagot, 300 drb mangalica kocát hozott és osztott szét a vármegye gazdái között; 3.519,930 korona forgalmat érve el ezen egy évben. Azon közleményben megnyilatkozott jóindulat hatása alatt, nem csoda tehát, hogy az egyesülésről a Gazd. Egyletben sem történhetett szó többé.

Hogy 1919—20-ban a G. E. miért nem fejtett ki nagyobb tevékenységet, annak oka nem a nemtörődömségben és semmit-tevés iránti előszeretethben, de a viszonyok felismerésében rejlett. Azon viszonyok felismerésében, előrelátásában, amelyet a Szövetség vezetői vagy nem láttak előre, vagy csak nem akartak látni s amely viszonyok őket is tétlenségre kárhoztatták minden, az alkotás iránti vágyaik ellenére is.

Remélhetjük azonban, hogy a kölcsönös megértéshez vezető utat a jövőben megtalálja a két egyesület vezetősége. A Gazd. Egyesületben most is meg van a hajlandóság az egyesülésre. Ez megnyilvánult az e hó 12-én tartott választmányi és közgyűlésen is, amidőn (az E. G. E. átiratára, melyben a két egylet egyesülését hozta javaslatba, kijelentvén, hogy a Szövetségnek segélvezése iránt hozzá intézet kérvényét majd csak az egyesülés érdekében történt tárgyalások megéjtése után ohajtja tárgyalni) egyhangulag kimondotta, hogy az újabb tárgyalás elől nem zárkózik el, azt most is ohajtja.

Most már csak a Szövetségen mulik, hogy megmarad-e továbbra is azon állásponton, amelyen eddig állott, avagy súlyos feltételeiből engedni fog?

Adja az ég, hogy győzzön a jobb belátás, nem az egyesek, de az ügy érdekében s „Öreg székely” barátunknak adassék hála, hogy a kérdést a nyilvánosság előtt tárgyilagosan újra szóba hozta.

X. Y.

Szerkesztői üzenetek.

Bodali Pál Czófalva. Cikkét megkaptuk. Közléséről egyelőre nem határoztunk. Legjobban szeretnők, ha az állami és felekezeti iskolák egymás közti harca megszűnnék. Ennek csakis az iskolák szent ügye vallja kárát. Más irányu dolgokat is kérünk. Telik onnan bőven. Szives üdvözet!

Tantestület Odorheiu-Székelyudvarhely. A Székely Közélet-ben közölt: „Az a „30 leies” felekezeti iskola” c. cikksorozatára vonatkozó helyreigazító válaszukat, e számunkban — térhiány miatt — nem közölhetjük.

